

Odmev iz Afrike.

Ilustrovan mesečnik
v prospeh afriških misijonov.

Izdaja
Klaverjeva Družba.

Upravništvo:
Ljubljana, Pred škofijo 8, II. nadstr.

Stane za celo leto K11.50.

Odmev iz Afrike,

ilustrovan mesečnik v
prospeh afriških misijonov in v oproščenje za-

morskih sužnjev. Izdaja ga Družba sv. Petra Klaverja. Tiska se v slovenskem, poljskem, češkem, nemškem, ogrskem, francoskem, angleškem in laškem jeziku. Blagoslovljen po papežih Piju X. in Benediktu XV. Stane za celo leto **K 1.50**. Naroča se pod naslovom: Podružnica Družbe sv. Petra Klaverja, **Ljubljana**, Pred Škofijo 8, II. nadstropje; Trst, via Sanità 14.

Ljubljanski naročniki lahko dobivajo list v zakristiji cerkve presv. Srca Jezusovega, kjer se sprejemajo tudi novi naročniki.

Darovi se lahko pošiljajo tudi naravnost glavni voditeljici Klaverjeve Družbe, gospej grofici M. Tereziji Ledóchowski, začasno **Salzburg**, Dreifaltigkeitssasse 12.

Vsebina številke meseca marca:

Misijonsko delovanje v zaledju. (Iz govora preč. o. Gatterer, S. J.) — Afrikanški mučenci. Čast. o. Hijacint Franceschi, S. J. (Po poročilu o. Galletti.) — Misijonski dopisi: Apostolski vikarijat Zanzibar. (Piše o. Rault.) — Apostolska prefektura Rodezija. (Pismo o. Biehler.) — Apostolski vikarijat Zgornji Nil. (Pismo o. Schoemaker.) — Apostolski vikarijat Fort Daufin. (Poroča predstojnica sester sv. Vincencija Pavl. iz Farafangana.) — Kratki misijonski dopisi. — Pisma misijonarjev (došla od 1. novembra do 1. decembra 1916). — Zapiski Družbe sv. Petra Klaverja. — Križarska vojska molitve za Afriko. — Slike: O. Hijacint Franceschi, S. J. — Vsled strele porušena cerkev v Namilyango. (Zgornji Nil.) — Cerkev v Namilyango s popravljeno streho.

Moje misijonsko delovanje v mesecu marcu.

MAREC, posvečen sv. Jožefu.

Po zgledu sv. Jožefa, ki je tako neumorno skrbel za telesni dobrobit božjega Deteta, tega prvega misijonarja, hočem tudi jaz z vsemi svojimi močmi delovati za podporo afrikanških misijonarjev. Zato bom pristopil Družbi sv. Petra Klaverja kot »podporni ud« ali »pospeševatelj«, da tako podpiram afrikanške misijone.

Blagim dobrotnikom na prijazno znanje!

Vsled raznih zaprek nam ni bilo mogoče poslanih milih darov v tej številki objaviti. Prihodnjič pride vse na vrsto!

Memento za umrle.

V pobožno molitev priporočamo preč. P. Eirema Turk, O. F. M., umrl dne 9. novembra 1916 v Samoboru.

»Ako imaš tudi mnogo svetnikov za priprošnjike, bodi vendar prav posebno sveti Jožef, ki pri Bogu mnogo doseže.« (Rek sv. Terezije.)

Misijonsko delovanje v zaledju.

(Iz govora preč. o. Gatterer, S. J., ob letnem zborovanju Družbe sv. Petra Klaverja na Dunaju 12. nov. 1916.)

V ognjevitih besedah nas je vrhovna voditeljica Družbe sv. Petra Klaverja v duhu peljala v daljno Afriko. Videli smo tam misijonarje na fronti ter bili priče njih truda in nepopisnih žrtev. A sedaj se zopet vrnimo v domačo deželo in opazujemo misijonsko delovanje v zaledju. Ni nam treba posebno daleč — saj železnica nam pot znatno okrajša — pohitim tja v Marija Sorg pri Solnogradu. Tu vidimo sodalke pri misijonskem delu. Ene pišejo, druge so zaposlene v tiskarni, tretje pri ekspediciji i. t. d., — saj se gre za veliko vojno posojilo, za darove in podporo tako potrebnim misijonom.

Podlaga temu misijonskemu delu je navdušenje za misijone, ljubezen do neumrjočih duš, ki ima svoj sedež v notranjem zavodu, ki je jedro Družbe. Čim več članov bo štela Družba, tem več misijonskega duha se bo zaneslo v svet, tem bolj bo oživel delovanje za misijone.

Toda ravno to jedro ni dovolj krepko — ker manjka pomožnih misijonark! Vidim tukaj mnogo mladih gospodičen, plemenitih deklic. Kako srečne bi lahko postale z vstopom v Družbo sv. Petra Klaverja! Nočem sicer nastopati proti višji moči, kajti tukaj ni merodajna človeška, ampak božja volja. Vendar kolikokrat vplivajo na izvolitev poklica zunanji dogodki, po katerih nas Bog kliče v ta ali oni stan.

Današnji večer bodi nam vsem nova izpodbuda k pogumnemu misijonskemu delu; kajti kakor delu v zaledju v splošnem, preti tudi delovanju za misijone velika nevarnost. Ako se vrne vojak z bojišča, ranjen, okrašen s srebrno hrabrostno svetinjo, ki si jo je pridobil za svojo hrabrost, uživa vsestransko spoštovanje. Če pa njegov mlajši brat, ki je radi slabosti ali mladosti ostal na domači grudi, kjer se v težkem delu, ki ga mora opravljati v zaledju s podvojenimi močmi, popolnoma žrtvuje, tega nihče niti ne omenja. In tako je mnogo, mnogo žen in deklet, mož in dečkov v zaledju, kateri zaslužijo občudovanje, toda njih delo je skromno in tiho — nihče ne govori o njih. Ravno tako je v Družbi sv. Petra Klaverja. Ona je prevzela delo za misijone, in sicer za »misijone v Afriki« kot glavno nalogo svojega poklica — ne morda samo za nekaj časa — ampak zavezana z obljubo, za vedno. Njeni udje se ji posvetijo za celo življenje, ki ni navadno zasebno življenje od danes do jutri, ampak življenje, vezano z obljubo, redovno življenje. Toda vse na njej je preprosto in na videz neznatno. Svet njeno delo komaj upošteva. Je pač misijonsko delo v zaledju. Vendar ne tako ljubi Bog! On gleda na ljubezen in dober namen, pri njem misijonsko delo »v zaledju« ne zaostaja za delom na fronti. — Navesti vam hočem tri slike iz življenja svetnikov.

Najprej si oglejmo sliko patrone vrhovne voditeljice Družbe sv. Petra Klaverja, sv. Terezijo. Že kot devetletno dekletce je želela v sveti gorečnosti, podati se med pogane, jih spreobračati in umreti kot mučenica za Jezusovo vero. Toda ljubi Bog jo je odločil za delovanje v zaledju. Vrniti se je morala v domovino, postala je karmeličanka, prenovila ta red ter tako postala duhovna mati mnogih svetnic. Vprašam vas, zaostaja li ta svetnica za našimi vojaki na fronti?

Potem ljuba Mati božja! Tri leta je božji Zveličar deloval na fronti svojega misijonskega življenja. Ga je li smela Njegova sveta Mati spremljevati kot pomožna sestra?

Nikakor; odpovedati se je morala sreči, da bi sledila svojemu božjemu Sinu na Njegovih apostolskih potih. Ali je bila radi tega morda manj vredna v božjih očeh? Gotovo ne! Saj je Mati božja oni vir, iz katerega na tisoče mladenk zajema moč, posvetiti se tihemu, skritemu delovanju v blagor bližnjega.

In božji Zveličar sam! V tihi samoti zaledja se je celih trideset let pripravljajl za svoje komaj triletno delovanje na fronti. Ni li to velikansko priporočilo za tiho misijonsko delovanje, kakor ga vrši Družba sv. Petra Kloverja?

Ako bi katere mojih mladostnih slušateljic morda čutile poklic, pridružiti se tej tako neumorno delujoči Družbi, jim rečem tole: Verjemite mi, da na ta način skrbite tudi za sebe. Mnogo mladih deklet se namreč boji, da tamkaj ne bodo našle prave sreče. A temu ni tako! To je velika zmota, s katero nas hudi duh slepi, — žrtev človeka vedno osreči! Čital sem nekoč knjigo z naslovom: »Svetovno naziranje v ysakdanjem življenju«. Bore malo se je govorilo v knjigi o tem naziranju; a eno misel velike vrednosti sem našel v njej, namreč: »Le ena pot je, ki stori naše življenje dragoceno, pot požrtvovalnosti in samozatajevanja. Čim večja žrtev, tem večja radost.«

Pa mi boste ugovarjale, češ, kaj porečejo naši starši? Pred seboj imam same krščanske starše. — Ko sem nekoč kot mladenič zaslišal v sebi glas božji, ki me je vabil v redovni stan, odkrijem to briksenskemu knezoškofu Simonu Eichnerju. In on, mož velike čistosti, mi poreče: »Gotovo ste si stvar dobro premislili. Ako Vas hoče Bog imeti redovnika, Vas nočem zadrževati.« — Če je torej ljubi Bog otroku določil redovni poklic, odstopijo vsi dobri starši, vedoč, da drugače onesrečijo svojega otroka. — Da naravnost povem, kaj imamo storiti: Žrtvovati moramo ljubemu Bogu, da potolažimo njegovo jezo! Vse naše delovanje v teh težkih časih naj bi služilo temu, da osrečimo stiskano očetnjavo.

Človek velja toliko, kolika je njegova ljubezen, in sv. Avguštin pravi: »To si, kar je tvoje srce.« — Ako ljubiš Boga, si božji; če ljubiš svet, si posveten. Prizadevati si moramo za pravo ljubezen do Boga in s presv. Krvjo Zveličarjevo odkupljenih duš. Da, misijonsko delo je naša dolžnost — vsi smo dolžni sodelovati za razširjenje božjega kraljestva.

Toda koliko jih prav ume to dolžnost! Zapoved ljubezni do bližnjega se navadno razume napačno in se omeji

samo na najbližnjo okolico. In vendar zahteva krščanska ljubezen, da v vseh ljudeh, in najsibodo potem zamorci ali Eskimi, zremo svoje brate. To veliko ljubezen moramo gojiti v svojih srcih. Ona nas bo učila ter nam odkrila sredstva, kako najuspešneje podpirajmo misijone.

V potrdilo naj vam navedem nekaj prav genljivih zgledov. Petinpolletni deček si je tako dolgo pritrgoval vse sladkarije, dokler s prihranjenim denarjem ni bil v stanu odkupiti 10 kitajskih otrok. Neki kmet je z dolgoletnim vztrajnim zbiranjem obrabljenih znamk misijonom zaslužil 238.000 Mk. In pride nekoč neka ženica k domačemu župniku ter mu izroči 100 Mk za misijone s pripombo, da je ta denar prihranek, kar sta si z možem pritrkala pri pijači. Da, ko bi si hoteli iz ljubezni do misijonov vsaj nekoliko pritrgati v uživanju nesrečnega alkohola, koliko milijonov bi jim lahko naklonili! — Ljubezen je iznajdljiva. To dokazuje tudi delovanje vrhovne voditeljice Družbe sv. Petra Klaverja. Ko sem leta 1912. prisostvoval marijanskemu kongresu v Trevirju, je bila tam tudi gospa grofica; in ko se nato pripeljem h katoliškemu shodu v Ahen, je bila tudi ona tam. In pri enem glavnih zborovanj tega shoda je slavnostni govornik stavil Družbo sv. Petra Klaverja vsem katoliškim društvom kot vzor delovanja.

Ostanimo torej zvesti misijonskemu delovanju v za-
ledju! Gre za veliko vojno posojilo — za rešitev neumrjo-
čih duš!

Končam z besedami božjega Zveličarja: »Polje je zrelo za žetev. Prosite Gospoda, da pošlje delavcev na svojo njivo.« Molimo, dâ, molimo veliko, da pošlje Gospod požrtvovalnih duš, ki se bodo popolnoma posvetile službi misijonov v Družbi sv. Petra Klaverja.

Dušna premija!

V namen naših naročnikov in dobrotnikov bo od afrikan-
skih misijonskih škofov in misijonarjev letno branih

500 svetih maš.

Afrikanski mučenci.

V nadi, da našim cenjenim čitateljem napravimo posebno veselje, hočemo letos večkrat prinašati kratke živopise krščanskih junakov, ki so v Afriki prelili svojo kri za sveto vero.

Častitljivi oče Hijacint Franceschi, S. J., mučenec v Etiopiji.

(Junija 1638.)

(Prosto prevedeno po poročilu velečast. o. Galletti, S. J.)

Častitljivi o. Hijacint Franceschi je bil rojen leta 1596. v Florenci ter se je že v mladosti odlikoval po izredni pobožnosti. Njegovi bogati in ugledni starši, ki so svojega sina srčno ljubili, so mu določili plemenito nevesto, s katero naj bi se še povišal ugled in premoženje cele družine. Toda mladenič izjavi odkrito, da ne misli na ženitev, ampak se hoče z vstopom v družbo Jezusovo popolnoma posvetiti Bogu. Oče, žalosten radi tega, se na vso moč prizadeva, odvrniti svojega ljubljenca od tega sklepa; toda zaman. Hijacint preмага vse ovire ter vstopi, 18 let star, leta 1614. z dovoljenjem svojih staršev v naš novicijat sv. Andreja ob Kvirinalu.

Čast. oče Hijacint Frančeski.

Poln svete vneme za zveličanje duš in prevzet hrepenjenja, zanesti med pogane luč sv. vere, prosi koj ob začetku novicijata, da ga določijo za japonske misijone. Res prejme že za časa svojih modroslovskih študij odlok, da s tremi tovariši odpotuje v Indijo, kjer naj bi v jezuit-

skem kolegiju v mestu Goa nadaljeval svoje učenje ter po prejetem mašniškem posvečenju in zadostnem znanju japonskega jezika nastopil svoje misijonsko delovanje. A že v mašnika posvečen, zve, da se je določilo poslati v kratkem nekaj misijonarjev v Etijopijo. V upanju, da mu Bog ponuja krasno priložnost, čimprej zadostiti svoji apostolski gorečnosti, prosi svoje predstojnike, naj ga namesto na Japonsko pošljejo v Etijopijo. Po tehtnem premisleku mu izpolnijo vročo željo. Tako so se začeli izpolnjevati nameni božje previdnosti, katera je o. Franceschija odločila, da prelije svojo kri v Etijopiji.

Leta 1623. nastopi naš mladi misijonar s tremi tovariši svoje potovanje. Vožnja je bila zelo težavna. Popotniki so veliko trpeli radi silnih viharjev in napadov morskikh roparjev. Vendár z božjo pomočjo dospejo leta 1625. v Fremono, malo mestece v Tigreju. V ondotni misijonski hiši Jezusove družbe je pričel z vso vnemo svoje apostolsko delovanje. Iz Fremone ga pošljejo v Dambijo in odtod v Begameder, kjer ustanovi jezuitsko prestolico Atkvanâ. Dve leti je tam v velikem pomanjkanju neumorno deloval za zveličanje neumrjočih duš.

Takrat vladajoči cesar Etijopije, sultan Sagad, je sprejel katoliško vero ter prosil Jezusovo družbo novih misijonarjev, kateri naj bi privedli celo deželo nazaj v naročje svete katoliške Cerkve. A proti koncu njegovega življenja ga nasprotniki pregovore, da izda odlok, s katerim nanovo uvede etijopske verske obrede.

Tri mesece nato umre sultan Sagad, kakor smemo upati, popolnoma spravljen z Bogom. Toda njegov sin Bazilij, ki mu je sledil na prestolu, se vda hujskajočim nasprotnikom ter podpiše obsodbo, glasom katere bi morali vsi naši misijonarji zapustiti deželo. Izvzeta nista bila niti patrijarh Alfonz Mendec in njegov koadjutor msgr. Apolinarj d'Almeida, škof nicejski.

Izpostavljen nepopisnim nevarnostim se je patrijarh skrival nekaj časa v deželi, a naposled vendar iz previdnosti zapusti Etijopijo. Vsi drugi so ostali v deželi, razkropljeni in v vedni smrtni nevarnosti. Trije izmed njih, škof d'Almeida, o. Hijacint Franceschi in o. Frančišek Rodriguez so prejeli venec mučeništva.

O. Hijacinta je škof d'Almeida radi njegovih izrednih zmožnosti, zlasti pa velike svetosti visoko čislal ter ga izvolil za svojega tajnika in spremljevalca. Ko se je razglasila obsodba prognanstva nad našimi misijonarji, zbežita oba v Bur, kjer ju je neki Kafla-Marijam skrival ne-

kaj časa v svoji hiši, a ju iz strahu pred cesarjem izdal naposled mohamedancem v Dafalô.

Čez tri mesece izpuste škofa iz ječe, dočim je o. Franceschi že prej ubežal, skrivaje se zdaj tu, zdaj tam, da zmoti svoje preganjalce, dokler ga ne najde zopet isti Kafla-Marijam ležati pol mrtvega v neki duplini. Prevzet sočutja ga vzame zopet v svojo hišo; toda kmalu ga, iz prejšnjega strahu, zopet odslovi iz hiše.

Naš trpin si nato poišče zavetja v Salotu, bivajoč ondi v ubožni koči. Tudi škof d'Almeida in štirje drugi misijonarji so, živeč skriti v Tigrêju, delovali kolikor mogoče za dušni blagor ondotnih katoličanov.

Na tajno povelje cesarjevo izroči leta 1637. neki Janez Akai, bivši prijatelj misijonarjev, pri katerem je tačas bival škof s svojim tajnikom in o. Franciškem Rodriguez, svoje goste nekemu cesarskemu služabniku, ki jih vede v Dambijo, v vojni stan kraljevega namestnika. Od začetka se jim ni godilo prehudo; smeli so celo spovedovati in izvrševati druga duhovska opravila. Toda zopet so se naši sovražniki pritožili pri cesarju radi misijonarjem dovoljene prostosti in ta zapove vojaškemu sodišču, da obsodi tujce, ker so kljub cesarski prepovedi oznanjevali katoliško vero.

Vsi so bili obsojeni na smrt; toda cesar izpremeni obsodbo v najstrožje pregnanstvo. In tako so bili sveti mučenci izročeni na milost in nemilost nekemu strastnemu krivovercu v nadzorstvo. Ni mogoče popisati strašnih muk, ki so jih morali tukaj prestati. Omenim le, da jim je bila vsakdanja hrana kosček najslabšega kruha; vkovani so bili čez dan v železne verige in ležali v noči na trdih tleh, da molčim o nepopisnem sramotenju od strani njihovega čuvaja. — Ta surovež bi uboge trpine najrajši sam lastnoročno umoril; a cesar tega ni dopustil, ampak jih je ukazal pripeljati v Agaos, kjer se jim je stanje nekoliko zboljšalo, tako da so smeli zopet izvrševati svoj duhovski poklic.

Naposled jim določijo bivališče na nekem malem otoku, kjer se je nahajal tudi samostan menihov-razkolnikov. Tukaj so preživeli leto dni v največjem trpljenju, ker popolnoma prepuščeni sovražnostim samostanskih prebivalcev. Slednjič se cesar vda prigovarjanju menihov ter privoli v usmrnitev misijonarjev. Brez ovinkov se jim torej naznani, da so obsojeni na vislice. Z veseljem sprejmejo misijonarji to poročilo, saj jim bo vendar mogoče umreti za Jezusovo vero. Spovedo se drug drugemu ter medse-

bojno navdušujejo, da hočejo do smrti pogumno prenašati vse bolečine.

Dospevši na morišče, jih obesijo na neko drevo in obsujejo s kamenjem, dokler sveti mučenci ne izdihnejo svoje duše.

Misijonski dopisi.

Apostolski vikarijat Zanzibar.

»Bog hoče v resnici rešiti duše Afrikancev!« Te besede apostolskega vikarja iz Afrike naši vrhovni voditelji nam slikajo današnji položaj v jasni luči. Ako hoče Bog, se ne more temu ustavljati nobena moč sveta, tudi ne krvava svetovna vojska. Zato opazujemo, kako se misijonarji, kljub naraščajočim težkočam v gmotnem oziru in pomanjkanju osebja ne dajo ustrašiti, videč, da njihove žrtve niso zaman, ampak združene z onimi, katere se prinašajo v domovini za razširjanje sv. evangelija, kličejo božji blagoslov na njih delovanje, ki rodi sedaj mnogokje obilnejši sad kakor v mirnem času. — O. Rault, S. Sp., piše iz Mangu naši vrhovni voditelji:

Kakor večina afriških misijonov smo čutili tudi mi posledice strašne vojske, katera divja v Evropi. Osem mojih sobratov je sledilo klicu svoje domovine Francije. Nekaj se jih nahaja v strelskih jarkih, drugi so dodeljeni bolnišnicam, da obračajo svojo skrb in nežno ljubezen našim ljubim ranjencem. Stiri misijonarje, rodom iz Alzacije, so odvedli v Bombay. Zakaj, mi ni znano. Kakor morda slutite, vlada v našem vikarijatu nekaka pobitost. Misijonske postaje so brez misijonarjev. Ostali se sicer brezdvomno popolnoma žrtvujejo, a kljub temu ne bodo mogli zadostiti vsem potrebam. Na Francoskem so posamezne župnije druga od druge oddaljene komaj nekaj kilometrov, tu je treba pogosto potovati več dni v pekoči vročini, ako se hoče priti iz enega misijona v drugega. Tudi nam radi premnogih hribov in globokih dolin ni mogoče vselej jahati, najsi bi še tudi imeli tu in tam potrebna živinčeta za ježo. Sicer pa je naše osle in konje britska vzhodno-afriška kolonija mobilizirala. Kako daleč in kolikokrat se moram potiti peš po težavnih potih v Kikuju-deželi!

Kar se mene tiče, imam v oskrbi tri misijonske postaje: ono sv. Družine, v Mangu in Katangi. Eno leto že je moje življenje naravnost vedno potovanje. Vendar radi tega nikakor ne tožim. Že od nekdaj rad hodim in vem tudi, da je trpljenje cena rešitve duš. Kajti našim poganom, ki se tako ustavljajo

milosti božji, more prinesiti naše trpljenje le dobiček. Saj se zdi, da jim je Bog že naklonil naše, četudi skromne zasluge. Več rodbin prihaja k pouku ter žele ob Božiču prejeti sveti krst. Celo oni dobri, stari Jagou, brat tistega Ludovika, o katerega spreobrnjenju sem Vam že pripovedoval, se pusti poučevati kakor nedolžen in ukažljen otrok. Večkrat na teden se podam v njegovo vas, da mu podam »l' Uhoro wa Ngaj«. S kolikim veseljem pričakuje vselej mojega prihoda. Dam mu najprej nekoliko duhana, kar napelje najin verski pogovor v pravi tir. »Da,« tako pravi on, »poučuj me dobro. V enkrat storjenem sklepu ostanem stanoviten. Povem ti, da hočem umreti kot kristjan. Ti me boš krstil, preden umrjem. Hočem se podati v vas Ngaja. Ko pa moje srce ne bo več bilo, me boš ti pokopal na pokopališču. Nočem, da bi me vrgli v grmovje in bi moje telo požrle hijene.« — To so, gospa grofica, nekatera onih tolažil, ki jih večkrat doživimo. Ta nas krepčajo v spolnjevanju naše težavne naloge.

Apostolska prefektura Rodezija.

Godba, ta dragoceni nebeški dar, kako povzdiguje naša srca pri službi božji! Kakor na lahnih perutih se dviga duh v višave in človeku se zdi, da se nekako združi s slivospevi izvoljenih. Zato č. o. Biehler, misijonar družbe Jezusove v Rodeziji, prepričan o mogočnem vplivu petja in godbe na človeška srca, isto med svojimi zamorci z vso skrbjo goji in pospešuje. Spoznal je, da je godba izvrstno sredstvo, da se pridobivajo srca poganov za sv. vero. Pismo, ki ga piše 16. julija 1916 naši vrhovni voditeljci, priča, da so njegovi zamorčki ne samo vneti kristjani, ampak tudi izvrstni godci. Upamo, da naši blagi čitatelji ne odrečejo svoje podpore temu hrabremu bojevniku Gospodovemu, kateri svoj misijon, ki ga je sam ustanovil, že toliko let z veliko požrtvovalnostjo vodi. Pismo se glasi:

Draga, velespoštovana dobrotnica!

Kako sem Vam iz srca hvaležen za krstne liste, katere ste mi blagovolili poslati po č. o. Sykes! O da, v mojih štirih misijonih je pač prilike dovolj za delitev sv. krsta in tako so mi poslana imena in botrinski darovi prav dobrodošli. Mirno nadaljujemo tukaj svoje delovanje, dasiravno se radi izostale podpore iz Evrope moramo boriti z velikimi težkočami v gmotnem oziru. Sicer smo skušali s podvojeno pridnostjo pokriti ta primanjkljaj, a sedaj ta suša meseca januarja in februarja! Vsa naša žetev je uničena. Vendar kakor Bog hoče!

Želel bi, da ste videli pred desetimi dnevi našo procesijo sv. Rešnjega Telesa, katere se je udeležilo nad tisoč ljudi.

To vam je bilo nekaj ganljivega. Imeli smo 24 dečkov-strežnikov; 36 otrok je pevalo samospeve, ljudsko petje tisočere množice pa je spremljala godba naših črncev: 16 rogov in 24 drugih godal gotovo ni bilo preveč za spremljevanje tega petja iz tisočerih grl, in to na prostem. Pri blagoslovih je bilo to nekaj naravnost očarujočega. Vse steze kakor tudi vrt, koder se je pomikal veličastni sprevod z evharističnim Kraljem, so bili krasno ovenčani, kar je slovesnost še povečalo. Prepričan sem, da je naš mili Zveličar imel veselje nad vneto našega

Vsled strele porušena cerkev v Namilyango. (Zgornji Nil.)

ljudstva ter prav posebno blagoslavljal naš tako skušani, ubogi misijon.

Redno vsak teden obiskujem svoje štiri misijonske postaje in ondotne šole; zelo želim, da bi jih imel vsaj šest; tako bi prišla vsak dan v tednu vrsta na eno. Ob nedeljah namreč ostajam v Empanjeni, ki je središče misijona, in vsi, kateri zmorejo pot 12, 15 ali 20 kilometrov, pridejo redno ta dan semkaj k službi božji. Veliki prazniki, kakor prvi petek, praznik presv. Srca Jezusovega i. t. d. se v posameznih misijonskih postajah praznujejo eden za drugim. Tako se prigodi, da imam v enem tednu štirikrat slovesno službo božjo, ki je v zvezi z obilnimi spovedmi in sv. obhajili. Šole so prav dobro obiskane in šteje vsaka najmanj 100 otrok.

Na ta način sem v svojih misijonih in šolah celo leto zelo zaposlen. Vendar mislim, da bi zmožel tudi delo šestih postaj. A kaj, naša revščina ne dopušča, misliti na nove ustanovitve. Tako mi ostaja več časa za že obstoječe misijone, saj moram zaeno pogosto obiskovati moje bolnike ter iskati zašle ovčice moje črede. Nedelja pa je vedno posvečena osrednjemu misijonu in z rastočo starostjo čutim, da pojemajo tudi moje moči, čemur se pač ni čuditi, ako človek preživi 32 let (od 1884) v vroči Afriki.

Cerkev v Namilyango s popravljeno streho.

Sprejmite, draga dobrotnica, še enkrat mojo najiskrenejšo zahvalo. Prosim, molite tudi Vi zame, da mi bo mogoče do konca delovati za zveličanje duš.

Apostolski vikarijat Zgornji Nil.

O. Schœmaker, misijonske družbe v Mill-Hillu, piše 9. junija 1916 naši vrhovni voditeljici sledeče:

Velerodna gospa grofica!

Vedno prejemam z odkritosrčno hvaležnostjo Vaš »Odmev iz Afrike«, kateri me vsakokrat spominja, koliko Vam dolgu-

jem. Kako me veseli videti, da izhajajo Vaši misijonski spisi v tako rednih obrokih in da Vaša krasna Družba tako plodnosno deluje za blagor uboge Afrike. Kar se tiče moje malenkosti, Vas zagotavljam, da se misijonsko delovanje tostran svetovnega morja nadaljuje z nezmanjšano močjo in vedno enakim navdušenjem.

Z ozirom na vojsko moramo se zelo omejiti, vendar se misijonsko delo vedno množi. Pretekli mesec smo v Namilyango dobili novo delavsko moč v osebi o. Quigley, ki je dospel naravnost iz Irske. Tudi sem pomnožil število naših katehetov-domačinov.

Sicer nam naravne sile večkrat nasprotujejo, kakor uvidite iz priloženih slik. Tako smo 17. maja tega leta imeli strašno nevihto. Strela je udarila v cerkev in kmalu je bilo vse v razvalinah. — Bili smo prvi hip vsi obupani; toda hvala Bogu, zgodila se ni nikaka večja nesreča, čeprav je bilo takrat okrog sto ljudi zbranih v cerkvi. Tako smo se z našimi črnimi tesarji in kateheti, pod nadzorstvom o. Dunne, nemudoma lotili dela in v šestih dneh je bila nova stavba pod streho. Izkazalo se je, da je strela uničila le nekaj tramov in pločevinastih plošč, vse drugo se je dalo zopet uporabiti. Še v srečo si moramo šteti, da smo imeli težko tramovje in železne plošče za novo stavbo takoj pri rokah. Bog nas pa varuj pred zopetnimi takimi nesrečami!

Z najiskrenejšimi voščili in neprestano molitvijo za vse soude in dobrotnike Vaše Družbe ostanem

Vaš v Kristusu vdani

O. C. Schoemaker.

Apostolski vikarijat Fort Daufin.

Priprosta zgodba, o kateri poroča dne 8. aprila 1916 predstojnica sester sv. Vincencija Pavl. iz Farafangana naši vrhovni voditeljici, naj nagne srca blagih čitateljev k sočutju do tega tako potrebnega misijona. Poročilo se glasi:

Dovolite mi, poročati Vam nekoliko o našem dragem misijonu in ljubih naših gobavcih.

Bilo je pretekli ponedeljek, ko me je sv. Jožef v neki vasi, kamor zahajam vsakih 14 dni poučevat krščanski nauk, razveselil z dragocenim darilom. Našla sem namreč dete, tako majhno in nežno, da niti trenotek nisem pomišljala, ga li naj krstim ali ne. Dala sem mu ime Marija Neža in ravno danes zvem, da je mali angelček že odhitel v nebesa. — Predstavljajte si kočo v podobi kurnika, kakor so vse kočje doma-

činov v Madagaskarju, postavljeno iz vej in listja. V tako bivališče se mi je bilo torej podati, ko zvem o bolnem otroku; vstopim ter iščem z očmi, kje neki je dete. Mater sem sicer koj spoznala po zelenih peresih na klobuku (katera naj bi imela lastnost, odganjati zle duhove od bolnika), a otroka ni imela v naročju. Na moje vprašanje se niti ne ozre, ampak mirno nadaljuje svoje delo. V nekem kotu sicer zagledam kup umazanih cunj, a nič drugega, kar bi razodevalo kako človeško bitje. In vendar se pogledi vseh navzočih obračajo tjakaj. Prišedši na kolenih do onega prostora, odgrnem smrdečo preprogo in res najdem ljubeznivega otročiča, zavitega v staro umazano rjuho, a nežno telesce je bilo že mrzlo. »Moj Bog,« si mislim, »dete je mrtvo.« Toda ne, saj čelo je še toplo, in ko se sklonem čezenj, se mi zdi, da se otrok smehlja. Hitro zahtevam vode ter ga krstim, s hrbtom obrnjena proti navzočim. Nato ga pokrijem in se vsa ganjena poslovim. — Moje sestre, ki zahajajo večkrat v vasi, so vajene deliti sv. krst, a mene vselej spreleti neka sveta groza. Vse se sicer vrši tako priprosto in hitro, a vendar je nekaj tako vzvišenega!

V veliko tolažbo so nam naši gobavci s svojo globoko pobožnostjo. Ko bi videli, blaga naša mati, s koliko vnemo so se cele dneve pripravljali na praznik sv. Jožefa. Pevske vaje in druge molitve so bile na dnevnem redu. Zdravejši izmed njih so na predvečer prinesli iz gozda zelenja in cvetlic, da smo mogli kapelico prav lepo okrasiti. Nato se je vršila na njih prošnja ob luninem svitu, kakor tudi drugi dan, slovesna procesija s petjem in skromno godbo. Postregle smo jim na praznik tudi s skupnim obedom, kjer so se naši ljubljenci prav živahno zabavali.

Ob sklepu mojega poročila dovolite, da naše naprave krščanske ljubavi prav iskreno priporočam Vaši dobrotljivosti. Naša pomožna sredstva so skoraj popolnoma izčrpana in iz Evrope ne prejemo več nobene podpore. Kaj bo v teh razmerah z nami, ko smo naša podjetja doslej vzdrževali samo z letnimi prispevki dobrotnikov?«

Kratki misijonski dopisi.

Prijatelj, kaj odgovoriš na to?
Našim dragim čitateljem dobro znana sestra Ivana Berhmans se dne 15. aprila t. l. obrača s srčno prošnjo do naše vrhovne voditeljice. Njena misijonska hiša, h

katere stavbi je s pomočjo velikodušnih dobrotnikov pomagala tudi Klaverjeva Družba, preti vsled velike razpoke v nekaj mesecih se porušiti, ako se škoda nemudoma ne popravi. A to bi stalo okrog

2500 kron. Po iskreni prošnji nadaljuje: »Položaj je zame naravnost obupen! Ne poznam nikogar! In kje naj v tem času prosim tolike vsote, saj bi mojega klica vendar nikdo ne umel! Edino Vi, predraga dobrotnica z Vašo apostolsko dušo, boste umeli klic uboge misijonarke na pomoč. O s ko-

likim strahom bom pričakovala Vašega odgovora! Ako bi Vam bilo nemogoče, mi pomagati, kaj naj počnem tedaj?« Ljubi prijatelj, nočeš li tudi ti z malim prispevkom pomagati, da damo dobri misijonarski sestri ugoden odgovor? — To je skromno vprašanje uredništva.

Pisma misijonarjev.

(Došla od 1. novembra do 1. decembra 1916.)

Škof Jarosseau, apostolski vikar, Harar, Gallas-dežeze, 19. septembra. (»Gotovo Vas bo, gospa grofica, vzradostila vest, da se naše naprave tudi v tem usodepolnem času prav krepko razvijajo. — Z Vašo blagohotno pomočjo nam je bilo mogoče vzgojiti precejšnje število otrok ter jim preskrbeti prav uglednih služb. Z besedami sv. Pisma torej lahko rečemo, da »žanjemo v veselju, kar smo sejali s solzami.«)

Sr. Evfemija, Rose Hill, Mauritius, 6. avgusta. (»Mnogo naših malih ne more, oziroma jih starši ne puste k prvemu sv. obhajilu, ker nimajo dovolj čedne obleke. Sestra Evfemija je sicer sama privarčevala v ta namen nekaj denarja, toda vsled bolezni je porabila vse te prihranke ter se še celo zadolžila. Zato je sedaj nezmožna, storiti kaj dobrega.«)

Škof Geyer, apostolski vikar, Kartum, 30. septembra. (»Dovoljujem si odgovoriti na Vaše pismo z dne 22. avgusta 1916. Dne 15. junija 1916 mi poroča kardinal prefekt iz Rima, da mi po našem, sedaj ondi se nahajajočem vrhovnem predstojniku pošilja precejšnja miloščina, naročaje mi, da naj pošiljatev potrdim. — Iz Vašega pisanja pa radostnega srca spoznam, kdo je velikodušni darovalec in koliko ste se trudili, da ste mojemu misijonu dosegli to podporo. Prosim torej, izročite blagemu dobrotniku mojo najiskrenejšo zahvalo. Istotako prisrčna zahvala tudi Vam za blagonaklonjeno podporo. Bog blagoslovi Vašo družbo in vse dobrotnike!«)

Sr. Georgina, Harar, Gallas-dežeze, 4. oktobra. (»Bojimo se hude lakote. Ne pozabite nas, ko bomo v sili!«)

Sr. Berchmans, Tananariva, 15. septembra. (Priporoča tri v veliki bedi se nahajajoče protestantovske rodbine blagodušnosti misijonskih prijateljev. Iste žele izročiti svojih petero otrok misijonskim sestram v odgojo. Toda misijon jih ne more prehraniti.)

Sr. Berchmans, Amparibe, 15. oktobra. (Želi sprejeti v misijon štiri stare ženice, da se ondi pripravijo na sv. krst.)

O. Paskal Luchon, apostolski prefekt, Djibouti, Abesinija, 10. oktobra. (»Tukaj vlada od 27. septembra javna vstaja.«)

Sr. Margareta, Arivonimamo, Madagaskar, 22. septembra. (»Sveta vera se je v teh krajih tako razširila in naši kristjani so se tako pomnožili, da je naša mala šola za njih otroke postala premajhna. Dospевši pred 14 leti semkaj, smo komaj privabili 40 otrok k pouku, a sedaj prosi sprejema nad 400 dečkov in deklic. Toda radi premajhnih prostorov, ki so vrhutega že blizu razpada, jih žal ne moremo sprejeti. Saj že tako naše uboge otročiče v mrazu in južni vročini poučujemo na prostem, ob deževju pa v naši majhni kuhinji. In lahko si mislite naša čuvstva, ko se tik nas nahajajo prostorna protestantska in državna šolska poslopja, ki na našo in krščanskih staršev žalost sprejemajo one otroke. Razen tega nas mnogoštevilni oddaljeni kristjani prosijo, da sprejmemo njih otroke v vzgojo. A kje dobiti zanje stanovanja? Saj v našem misijonu imamo komaj dovolj prostora za naših 65 sirot.«)

Škof de Saune, Tananariva, 9. septembra. (»Danes imajo jezuiti, zlasti afrikanski misijonarji svoj praznik, ki je zajedno tudi glavni praznik Vaše tako blagosodne družbe. Zelo me torej osrečuje zavest, da Vam morem danes poročati, da smo tukaj za Vas in Vašo družbo veliko molili. Prejel sem pred petimi dnevi številko Vašega lista, ki vsebuje seznam milodarov, poslanih afrikanskim misijonom v l. 1915. in iz katerega naši misijonarji razvidijo, koliko miloščino ste naklonili našim misijonom. Sprejmite mojo zahvalo in Bog Vam naj povrne!«)

O. Gruson, Alitiena, Abesinija, 30. oktobra. (»Pregnanje je ponehalo, vse je zopet mirno.«)

Zapiski Družbe sv. Petra Klaverja.

Bern. 1. oktobra. Župnijski list v Bernu piše: »Na misijonski dan je bil dan izpodbude, dobrotelčnosti in blagoslova za celo župnijo. Že pri slovesni sv. maši je preč. misijonski duhovnik H. Höfliger iz misijonskega semenišča v Lyonu navdušeno govoril o velikem in vzvišenem pomenu katoliškega svetovnega misijona. Nato je popoldan otrokom in zvečer odraslim z ganljivimi besedami in v pretresljivih slikah opisal bedo poganov v Afriki.«

Berlin. 23. oktobra zvečer se je vršilo prvo zborovanje pospeševalcev. Po ognjevitom govoru č. g. kaplana Dr. Dubowy-a o »vojnem trpljenju afrikanskih misijonov« pojasni č. g. kaplan Ješinski delovanje Klaverjeve družbe v splošnem in posebej še v Berlinu.

Monakovo. 5. novembra letno zborovanje, združeno s predpisanim generalnim zborovanjem, katero otvori predsednik preč. g. profesor Leonpacher, na kar prebere voditeljica podružnice letno poročilo o delovanju Družbe. Preč. g. o. Holzappel, S. V. D., nato v navdušenih besedah razpravlja o predmetu: »Zakaj podpirajmo misijone, in zlasti afrikanske, tudi ob času vojske?«

Križarska vojska molitve za Afriko.

(Devetdnevnica od 16. do 25. aprila, k prazniku varstva sv. Jožefa.)

Kakor vsako leto, vabimo tudi letos vse naše cenjene naročnike, pospeševalce, sploh vse dobrotnike afrikanskih misijonov k prav obilni udeležbi križarske molitvene vojske za Afriko.

»**Molitev k presv. Srcu Jezusovemu za odpuščanje grehov afrikanskih zamorcev**« se dobi kakor doslej brezplačno, poštine prosto in kolikor iztisov kdo hoče v podružnici Družbe sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Pred škofijo 8, II. nadstropje, in sicer v slovenskem, hrvatskem, poljskem, češkem, slovaškem, nemškem, madžarskem in laškem jeziku. Za molitvice prosimo, da pravočasno pišete.

Marijine družbe, misijonski odseki itd. naj blagovolijo to pobožnost **skupno** opravljati.

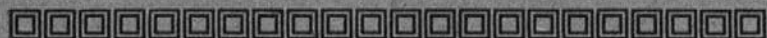
Prvoobhajanci naj bi dobili to molitvico že pri prvem sv. obhajilu, da jo tudi pozneje pri sv. obhajilu lahko molijo.

Združimo se torej teh devet dni v **skupni**, vroči molitvi ter darujmo božjemu Srcu tudi vse sv. maše, sv. obhajilo in druga dobra dela za nesrečne afrikanske rodove. — Zahvalimo se temu premilemu Srcu za vse dobrote, ki jih je tem narodom dodelil, in prosimo ga odpuščanja za vsa razžaljenja, ki mu ga je to ljudstvo prizadelo, ter kličimo božjega usmiljenja na nesrečni Kamov rod. L. F.

.....
 Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pism in poročil le z natančnim podatkom virov.

Izdaja Klaverjeva Družba v Solnogradu. Odgovorni urednik: Dr. J. Jerše.
 Natisnila Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Razdelitev poštenega in koristnega berila

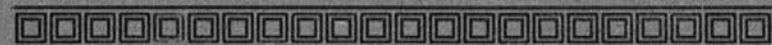
našim vojakom na bojišču in po bolnišnicah je plemenito delo ljubezni in usmiljenja, kajti s tem izkazujemo ljubezen in hvaležnost onim, ki so za nas svoje življenje in zdravje postavili v nevarnost. Tako prijetno berilo, ki krepi in tolaži duha in srce, podaja v raznovrstnih proizvodih, v slovenskem, poljskem, češkem, nemškem, madžarskem, francoskem, angleškem in laškem jeziku Družba sv. Petra Klaverja. Nasprotno omenjamo, da Družba nima nobenih spisov v hrvatskem, slovaškem in rumunskem jeziku.

Razdelitev našega berila je posebno blagonsno delo, ker se z njim vzbuja zanimanje za misijone.

Posebno priporoča Družba sv. Petra Klaverja svoje koledarje:

Klaverjev koledar 1917. Izhaja v vseh zgoraj imenovanih jezikih razen francoskega in angleškega.

Otroški misijonski koledar 1917. Cena v poljskem in madžarskem jeziku 36 v, v nemškem 30 v s poštnino vred.

Daritev sv. maše in vojni čas.

Milijoni naših vrlih mož se nahajajo sedaj na bojnem polju, dobro vedoč, kolikim nevarnostim gredo naproti in kako bo marsikdo postal žrtev domovine. Vpišite jih torej v »Mašno zvezo za Afriko«, kajti na ta način se bodo ob vojnem hrupu in grmenju topov prav posebno udeleževali velikih milosti svetih maš. Občutili bodo sami učinke sv. daritve in z njo združenih darov za misijone. Ako pa padejo na bojnem polju in zvedo njihovi sorodniki za to šele po dolgem času, o kako hvaležni bodo padli, ako jim bo kar pri njih vstopu v večnost Mašna zveza nudila tolažbo in pomoč!

Ta Mašna zveza obstoji iz 300 svetih maš, katere da brati Družba sv. Petra Klaverja vsako leto na namen udov Mašne zveze, bodisi živih ali mrtvih. Vsi doneski, razen štipendijev za mašujočega duhovnika, pridejo v korist afriškimi misijonom. Za sprejem v Mašno zvezo zadostuje enkratni prispevek v znesku 1 krone za vsakega udeleženca. Vse prijave naj se naslovijo na Družbo sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Pred škofijo 8, II. nadstr.

Pomagajmo afrikanskim misijonom!

<p>Kdor hoče biti boter, oziroma botra enemu zamorčku in mu določiti</p> <p>krstno ime, naj daruje vsoto 24 K.</p> <p>Posreduje: Družba sv. Petra Klaverja.</p>	<p>Kdor bi hotel skrbeti za črnega dečka v</p> <p>deškem semenišču, naj pošlje letno 120 K.</p> <p>Posreduje: Družba sv. Petra Klaverja.</p>
<p>Dar 60—100 K zadostuje za</p> <p>odkup enega zamorskega otroka (posebno deklice).</p> <p>Posreduje: Družba sv. Petra Klaverja.</p>	<p>Kdor bi hotel skrbeti za zamorca za časa njegovih</p> <p>bogoslovnih študij, naj pošlje letno 200 K.</p> <p>Posreduje: Družba sv. Petra Klaverja.</p>
<p>Kdor hoče enega črnega otroka</p> <p>posinoviti, naj pošilja za njegovo vzgojo pet let po 120 K.</p> <p>Posreduje: Družba sv. Petra Klaverja.</p>	<p>Kdor hoče ustanoviti ali pomagati ustanoviti</p> <p>prosto mesto za enega zamorskega seminarista, naj pošlje 5000 K.</p> <p>Posreduje: Družba sv. Petra Klaverja.</p>
<p>Za vzdrževanje črnega</p> <p>katehista potrebuje misijonar od 200 do 250 K.</p> <p>Posreduje: Družba sv. Petra Klaverja.</p>	<p>Posebno dobrodošle so</p> <p>cerkvene posode (kelih, monštrance itd.). Pošiljajo se na naslov: Družba sv. Petra Klaverja: Solnograd, Dreifaltigkeitsgasse Nr. 12, ali Ljubljana, Pred škofijo 8, II.</p>

Miloščina za misijone, katero prejme Družba sv. Petra Klaverja, se vedno, ako ni kakšne posebne želje, primerno razdeli; ako pa kdo določi poseben misijon, se to izpolni. **Vsi afrikanski misijonarji** se lahko poslužujejo te Družbe kot nabiralnice miloščine, kakor tudi **prijatelji posameznih misijonov**, ker se vsi darovi zanesljivo odpošljejo na oni kraj, kamor so določeni.